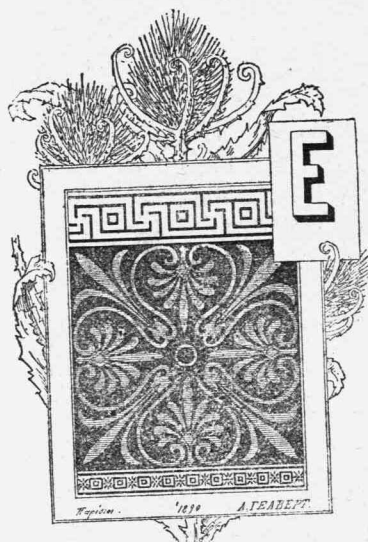

ΣΕΒΑΣΤΗ Ν. ΚΑΛΛΙΣΠΕΡΗ

ΑΝ μοι ἔλεγον «δειξον ἡμῖν τὴν πρῶ-
την τῶν χρόνων ἡμῶν Ἑλληνίδα»,
ἀντιπαρερχόμενος ταχὺς πρὸ μαρμαρο-
τεύκτων μεγάρων, εἰς τὰ ὅποια κατα-
σκηνοῖ ὑπέροφρος ἢ τοῦ πλούτου μα-
ταιοδοξία καὶ τὸ ζῆν εἶνε καλλωπί-
ζεσθαι, χορεύειν, τρυφᾶν, ἐπιδεικνύε-
σθαι, καὶ φεύγων προτροπάδην ἐνώ-
πιον παρθENAγωγείων, τὰ ὅποια ἐν μό-
νον ἔχουσι ἀναμφισβήτητον προσόν,
ὅτι ἀδύνατον ἐν τῷ μέλλοντι νὰ δια-
στρέψωσι τὴν ἐν Ἑλλάδι γυναικείαν
ἀγωγὴν χειρότερον ἢ ἕως τῶρα, θὰ
ἐπέιχον τὸ βῆμά μου πρὸ τινος οἴκου
ἐν τῇ ὁδῷ Νίκης, παρὰ τὴν Ῥωσ-
σικὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀνερχόμενος τὸν
πρῶτον ὄροφον θὰ ἐδεικνυον δεσποινίδα

βραχεῖαν τὸ ἀνάστημα, εὐτραφῆ πως, ἀπλήν, μετριόφρονα, σεμνήν,
ἀξιοπρεπῆ, ἐπιβάλλουσαν μὲ τὸ εὐρὺ μέτωπόν της, ἐκ τοῦ ὁποίου
ἀκτινοβολεῖ ἡ μάθησις καὶ ἡ ἐμβριθεῖα, μὲ τοὺς εὐκινήτους, ζωηροὺς καὶ
λάμποντας ὀφθαλμοὺς της, οἱ ὅποιοι ἐξαγγέλλουσιν ὑπέροχον νοημοσύ-
νην, ἔκτακτον παρατηρητικότητα, εἰλικρίνειαν, παρῶρησίαν, καὶ ἐξα-
κοντίζουσιν ὀργῶσαν ζωὴν καὶ ἐνεργητικότητα, καὶ θ' ἀπῆντων αἰδοῦ ἢ
πρῶτῃ μεταξὺ τῶν Ἑλληνίδων». Καὶ ἐὰν ἐφαίνεται τις διατάζων, θὰ
προσέθετον : «δυσπιστεῖτε ; προσέλθετε. Ἐρωτήσατε, συζητήσατε,
ἀκούσατε, κρίνατε. Θὰ πεισθῆτε».

Ἀνάγκη νὰ ὀνομάσω τὴν δεσποινίδα ταύτην ; Εἶνε ἡ πρῶτῃ Ξένη
πτυχιούχος τῆς Σορβῶνης, ἡ Σεβαστὴ Ν. Καλλισπέρη. Τὴν ἐγνώρισα
πρὸ ἑτῶν. Μόλις εἶχεν ἀποφοιτήσῃ τότε ἐκ τοῦ παρθENAγωγείου Χίλλ.
Ἄλλ' ὅστις τὴν ἔβλεπεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δὲν θὰ ἐξεπλήττετο
μανθάνων τοὺς ἔπειτα θριάμβους της. Καλλωπισμοὶ καὶ συναναστροφῆ
ἀργολόγοι καὶ ἐπαγγελματικαὶ ἐπισκέψεις τῶν ἐμπορικῶν καὶ περιπά-
τοι πρὸς ἐπίδειξιν εὐσθήτων καὶ κομμώσεων καὶ νεανιεύματα κοῦφα
καὶ ματαιόσκολα, ταῦτα πάντα ἦσαν ξένα εἰς αὐτήν. Τοῦ Σχενιέρου
τὸ κᾶτι τι ἠσθάνετο ὅτι τὸ ἔφερεν ἐν ἑαυτῇ. Ζωὴ της ἦτο τὸ μελε-
τᾶν ἔρως της τὸ μανθάνειν καὶ τὸ ἰδεῶδες, τὸ ὅποῖον ἀπετέλεσε
κατόπιν τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ βίου της, ν' ἀναδειχθῆ δη-
λαδὴ τοιαύτη, ὥστε νὰ πρωταγωνιστήσῃ ἐν τῇ γυναικείᾳ ἐκπαιδεύ-

σει και ἀναγεννήσει τῆς πατρίδος τῆς, ἐφαίνετο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πετρυγίζον περὶ τὴν νέαν κεφαλὴν τῆς καὶ θερμαῖνον τὰ ἡβῶντα αὐτῆς στήθη.

Μετὰ πενταετίαν τὴν ἐπανεῖδον. Ἐμελέτων τότε τὸν Σαιξπῆρον καὶ ἤμην παραδεδομένος ὅλος εἰς τὴν γοητεῖαν τοῦ δαιμονίου τραγικοῦ. Ἄλλ' ἀποπειραθεὶς νὰ συζητήσω μετ' αὐτῆς, ἠναγκάσθη μετ' ὀλίγας λέξεις νὰ σιγήσω. Συζητεῖ τις μὲ τοὺς ὀπωσδήποτε ἴσους του· πρὸ τῶν διδασκάλων του ἀκούει μόνον. Καὶ τοῦτο κατιδὼν ἀμέσως ὅτι ὤφειλον νὰ πράξω, ἐτέθην εἰς στάσιν μαθητοῦ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἠγέρθη κληθεῖσα καὶ εἰσῆλθεν εἰς παρακείμενον δωμάτιον. Ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς κατέκειντο ἕξ τόμοι. Ἔσχον τὴν περιέργειαν νὰ τοὺς ἴδω. Ἦσαν ὁ Πλάτων, ὁ Σοφοκλῆς, τὸ Εὐαγγέλιον, ὁ Σαιξπῆρος, ὁ Χρυσόστομος, καὶ τευχὸς τι Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἐν τοῖς ἀναγνώσμασι τούτοις ἔχετε πλήρη τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν εἰκόνα τῆς δεσποινίδος Καλλισπέρη.

.....

Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἡ δεσποινὶς ^{*}Καλλισπέρη ^{*}ἔπλεε πρὸς τὴν Γαλιαν καὶ κατετάσσετο ἐν τῇ περιωνύμῳ Σχολῇ τῆς Σορβῶνης. Ὅστις ἀνέγνωσεν ὅσα ἡ ἰδίᾳ ἐδημοσίευσεν περὶ τῶν αἰτίων, τὰ ὅποια τῇ ἐνέπνευσαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καὶ τῶν περιστάσεων, ὑφ' αἷς προέβη εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ὅστις ἐγνώρισε τὰ ἐμπόδια, πρὸς αἷ ἐπάλαυσε, πρὶν ἀναχωρήσει, καὶ τοὺς ἀγῶνας, πρὸς οὓς εἶχε ν' ἀποδοθῆ ἀποτολμῶσα τὴν εἰς Σορβῶνην εἴσοδον, δὲν δύναται ἢ νὰ συγκινηθῆ βαθύτατα πρὸ τῆς νεαρᾶς ταύτης κόρης, ἥτις, τανύουσα τὰς πτέρυγας μακρὰν τῆς μητρικῆς καλιᾶς, ἀποχαιρετίζουσα μετὰ δακρύων καὶ θλιβερῶν προαισθημάτων φιλόστοργον καὶ πολὺν πατέρα, διανύοντα τὰ ἔσχατα τοῦ βίου, καὶ μόνη, ἐν μέσαις νύκταις, μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης, ἔμελλε περίλυπος πρὸς τὰς ἀφανιζομένας ἑλληνικὰς ἀκτὰς «γενεθλία μου γῆ, καλὴν νύκτα», παραιτοῦσα δὲ τὰ συνήθη νεανικὰ ὄνειρα καὶ συνέχουσα τοὺς ἡμέρους καὶ τοὺς πόθους τῆς ἡλικίας τῆς, ἀφιέρου ἑαυτὴν ἐν ἱερᾷ αὐταπαρνήσει εἰς τὰ γράμματα, καὶ ἀπεφάσιζε νὰ διέλθῃ ὀλόκληρα ἔτη δεσμῶτις τῆς Σχολῆς τῆς καὶ κύπτουσα νυχθήμερον ἐπὶ βιβλίων, ὄχι ἐξ ἐγωϊστικῆς τινοῦ πρὸς ἀτομικὴν φήμην καὶ ἀνάδειξιν ὀρμῆς, ἀλλ' ἐκ διαπύρου ἔρωτος πρὸς τὰς Μούσας, καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν, προσηκόντως καταρτιζομένη, νὰ τάξῃ ἑαυτὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ καλοῦ, καὶ νὰ συναγείρῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτῶν τὰς ὁμοφύλους τῆς, ἐνθουσιάζουσα αὐτὰς πρὸς πληρωσιν τῆς οἰκογενειακῆς, κοινωνικῆς, ἐθνικῆς καὶ τῆς καθόλου ἀνθρωπίνης ἀποστολῆς των.

Ὅποια ἕκτοτε ἡ δεσποινὶς Καλλισπέρη ἀνεδείχθη κατὰ τὰς ἐξζητεῖς ἐν τῇ Σορβῶνῃ σπουδᾶς τῆς, ποῖα προσκόμματα ὑπερέβαλε, διὰ ποίων μόχθων καὶ ἀγρυπνιῶν διήλθε, ποίας δάφνας ἔδρεψε καὶ ποίους κατήγαγε θριάμβους, περιττὸν νὰ γνωρίσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ποικιλῆς Στοᾶς», ἀφοῦ τόσος λόγος ἐγένετο περὶ αὐτῶν. Ἄρκει νὰ εἴπω ὅτι εἶνε

ἡ πρώτη ξένη, ἣτις ἔτυχε διπλώματος τῆς εἰρημένης Σχολῆς, καὶ κατέκτησεν αὐτὸ μετὰ θριάμβου, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ ἐθεωρήθη ἐξαιρετικὸν κατόρθωμα καὶ ἀπασχόλησε τὰς ἐγκριτωτέρας τῶν Παρισινῶν ἐφημερίδων, ὅτι εἰς αὐτὴν κατὰ μοραδικὴν ἐξάφρασιν, ἣτις ἀποτελεῖ ἕξοχον ἐκτίμησιν καὶ περιφανῆ ἀπόδειξιν τῆς φιλολογικῆς ἀξίας τῆς, καὶ παρὰ τὰ νεομισμένα, ἐπετράπη ἀκολουθῶς, πρὸς τελειοτέραν ἐξάσκησιν εἰς τὸν τρόπον τοῦ διοικεῖν καὶ τὴν καθόλου διευθύνειν τῆς διδασκαλίας, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς δύο ἀνωτάτας τῆς Γαλλίας Σχολάς, τὴν ἐν Sèvres, ἣν διευθύνει ἡ χήρα τοῦ Jules Favre, καὶ τὴν ἐν Fontenax aux roses, ἣν διευθύνει ὁ ἱατροφιλόσοφος Pécaut, τῆς διακριτικῆς δὲ ταύτης χάριτος καὶ τιμῆς ἔτυχεν ὄχι κατὰ τρόπον ρωμαϊκόν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν τῇ θερμῇ ὑποστηρίξει τῶν ἐν τῇ Σορβὼνῃ καθηγητῶν τῆς, τοῦτο δὲ τῇ εὐνοίᾳ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ— τοῦ ἐν Γαλλίᾳ, ἐνοσεῖται, σημειωθήτω τοῦτο καλῶς, ὄχι τοῦ ἐν Ἑλλάδι—, τιμῶντος ἰδιαίτατα ἐκείνην, ἣτις πρώτη ἠδυνήθη νὰ τύχῃ εὐδοκίμου διπλώματος τῆς Σορβὼνης, μιᾶς καὶ μόνης οὔσης ὄχι μόνον ἐν Γαλλίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἀπανταχοῦ.

.....

* * *

Ἡδὴ ἡ δεσποινὶς Καλλιπερὴ εἶνε ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἔχουσα μὲν ἐν χερσὶ τὸ γέρας, πρὸς κατάκτησιν τοῦ ὁποίου εἰς τὴν Γαλλικὴν ἔπλευσε γῆν, ἀλλὰ νῦν εἰπέρ ποτε πεπληρωμένη πυρὸς θεοῦ καὶ ὀργῶσα πρὸς δρᾶσιν ἐν τῇ πατρίδι γῆ, ἣν ὠνειροπόλει πάντοτε μεταξὺ τῶν τοίχων τῆς Σορβὼνης. Ἐχει ἀρτίαν τὴν πνευματικὴν καὶ φιλολογικὴν τῆς μόρφωσιν. Ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ λατινικὴ φιλολογία, ὡς καὶ ἡ γαλλικὴ καὶ ἡ ἀγγλικὴ δὲν ἔχουσι μυστήρια δι' αὐτήν. Τελεία κάτοχος τῆς γλώσσης, εἶνε ἀγνή καὶ ἀφωσιωμένη ἰέρεια τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἰδέας. Ἐρμηνεύει τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Σοφοκλῆ ὡς δὲν θὰ τοὺς ἠρμήνευε κανεὶς ἴσως τῶν ἡμετέρων φιλόλογων. Γράφει τὴν Λατινικὴν ὡς ἴσως δύο ἢ τρεῖς τῶν παρ' ἡμῖν. Ἱστορικοί, ῥήτορες, φιλόσοφοι, ποιηταί, παιδαγωγοί, τεχνοκρίται, οἱ ὑπέροχοι, οἱ μεγάλοι, οἱ τληπτοῦχοι ὄλων τῶν φιλολογιῶν, ἔχουσιν ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτὴν τοὺς θησαυροὺς τῶν καὶ εἶνε οἱ στενωτέρω τῶν ἐμπίστων αὐτῆς καὶ οἰκείων. Δὲν διαγιγνώσκει μόνον τὴν λεκτικὴν ἀκρίβειαν· διαγιγνώσκει καὶ τὸ πνεῦμα καὶ αἰσθάνεται τὸ κάλλος, τὸ ὕψος, τὸ βάθος, τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἰδέας· καὶ ἔτι πλέον, ἐξασκεῖ κυριαρχίαν τινὰ ἐπὶ τῶν συγγραφέων· δὲν εἶνε μόνον ἔξοχος ἐρμηνεύτρια· εἶνε καὶ πεφωτισμένη αὐτῶν κριτικὴ. Καὶ ἀκόμη ἐπὶ πλέον, ἡ πρώτη ξένη πτυχιούχος τῆς Σορβὼνης, δὲν εἶνε μόνον νοῦς ἀλλὰ καὶ καρδία· δὲν εἶνε μόνον θεωρία ἀλλὰ καὶ δρᾶσις· καὶ ὄχι μόνον φιλόλογος ἀλλὰ καὶ χαρακτήρ.

Ἄν ἐξαετίαν ὄλην ἡ δεσποινὶς Καλλιπερὴ ἠγωνίσθη ὑπερανθρώπως ἐν τῇ Σορβὼνῃ, εἰς τοῦτο τὴν ἐνεψύχωσε μὲν καὶ ὁ πρὸς τὸ εἰδέναι καθόλου καὶ τὸν πλήρη φιλολογικὸν καταρτισμὸν ἔρωσ τῆς· ἀλλ' ὁ ἔρωσ οὗτος δὲν ἦτο παρ' αὐτῇ τὸ πᾶν. Ἐν τῇ ἠρωϊκῇ αὐτῆς καρτερίᾳ ἐν

ιδίᾳ τὴν ἐκράτουνεν ὑπέρτερον, γενικώτερον ἰδεῶδες· ἡ ἱερὰ συμπάθεια πρὸς τὰς ὁμοφύλους τῆς καὶ ὁ διάπυρος πατριωτισμὸς τῆς, ὡς καὶ ἡ βαθεῖα καὶ ἀκράδαντος πεποίθησις ὅτι πρὸς τὴν ἀνύψωσιν τῆς γυναικὸς ἐν Ἑλλάδι καὶ τῆς ἀναδείξεως αὐτῆς, εἰς παράγοντα γενναῖον τῆς ἐθνικῆς ἀνατροφῆς καὶ δόξης εἶνε ἀνάγκη ἀληθοῦς καὶ συστηματικῆς ἐκπαίδευσως, ὑπηρετούσης εἰς ἀρχὰς ἱερὰς καὶ μεγάλας, καὶ ἐξυπηρετούμενης ὑπὸ διδασκάλων τοῦ αὐτοῦ φύλου, θεωρουσῶν τὸ διδάσκειν ὄχι ὡς ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὡς ἀξίωμα, ὄχι ὡς ἀνάγκην ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ βιοπορισμοῦ καὶ τῆς αὐθεντικῆς ἐποπτείας τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ὡς ἱερὰν καὶ ὑψίστην ἐθνικὴν διακονίαν, εἰς ἣν ἀρμόζει ἐθνουσιώδης ἀφοσίωσις ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, καὶ τῆς ὁποίας τὴν εὐσυνείδητον διεξαγωγὴν ἐπιβάλλουσιν αἱ ὑψιστοὶ ἠθικαὶ εὐθῦναι ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πατρίδος, καὶ ἡ τρυφερώτερα στοργὴ πρὸς τὰς ἀθήσας ὑπάρξεις, ὧν τελειῶς ἡ διάπλασις καὶ τὸ μέλλον ἐκ τῆς διδασκαλίας ἐξαρτῶνται.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ

ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ — ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΤΟΡΓΗ

«**Τ**ῆς ἸΝΗ ἥτις ὑπανδρεύεται δευτέραν φοράν φονεῖει τὸν πρῶτόν τῆς ἄνδρα», εἶπεν ὁ Shakespear. Ἡ ἔννοια τῶν λέξεων τούτων τοῦ ποιητοῦ εἶνε διαυγής, ἀλλὰ σκληρὰ ὡς ἀπόφασις καταδικαστικὴ πλὴν δικαία κατ' ἐκείνων, αἵτινες ἠθέτησαν ἐν τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων τῆς γυναικείας καρδίας, τὴν πίστιν εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀποθανόντος συζύγου. Ἡ ζωηρὰ φαντασία τοῦ ἄγγλου ποιητοῦ δὲν ὑπαινίττεται ἀπλῶς τὴν λήθην πρὸς τὸν κείμενον ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς νεκροπόλεως, ἀλλὰ βλέπει αὐτὸν ἔξω τοῦ τάφου καὶ ἀλγοῦντα ὡς ὑπὸ τραύματος ἐγχειριδίου, ὅπερ ἡ σύζυγός του, θεωρήσασα ἑαυτὴν, ἐν παραφορᾷ δυσγενεῶς πάθους, ἐλευθέραν διὰ τῆς μηχανομένης ἀπουσίας τοῦ ἀποστάντος, τῷ ἐμπηγνύει, διαρρηγνύουσα τὸν ἄρρηκτον δεσμὸν τοῦ γάμου. Πόσον ἡ πίστις πρὸς τὸν ἀποθανόντα, ἡ παρέκτασις τῆς συζυγικῆς ἀγάπης, ἀφ' ἧς μόνης ἀπορρέει τὸ ὑψιστὸν αἶσθημα τῆς μητρικῆς στοργῆς, τὸ ἄλλως

Σ. Δ. Π. Σ. Τὴν ὄλην παρασκευὴν τοῦ Τόμου τοῦ 1895 τῆς «Ποικίλης Στοᾶς», ἦν κάλλιον ἡμῶν θὰ ἐκτιμήσωσι βεβαίως οἱ ἀπανταχοῦ ἀναγνώσται τοῦ Ἑθνικοῦ Ἡμερολογίου, κατ'εὐτυχεστάτην σύμπλωσιν, συμπληροῖ ἡ δημοσίευσίς τοῦ λαμπροῦ ἀρθροῦ τῆς δεσποινίδος **Σεβαστῆς Καλλισπέρη**, τὸ πρῶτον ἐφέτος τιμῆς διὰ τῆς διαπρεποῦς συμμετοχῆς αὐτῆς τὸ ἡμέτερον ἔργον. Λογιζόμεθα δ' εὐτυχεῖς, διότι, καίτοι λίαν ἀργὰ λαβόντες τὸ ἔργον τῆς κ. Καλλισπέρη, ἠδυνήθημεν νὰ περιλάβωμεν τοῦτο εἰς ἀληθῆ στολισμὸν τοῦ παρόντος ἔτους, καὶ νὰ γνωρίσωμεν ἀρμοδιώτερον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημοσίον τὴν ἔγκριτον ἡμῶν συνεργάτιδα, διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς εἰκόνης τῆς.